Vlaams Parlement

vergadering **C62 – BRU3**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 16 november 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de resultaten van de studie over de electorale verfransing van de Vlaamse Rand rond Brussel
- 2819 (2010-2011) 3

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de schending van de taalvoorwaarde door Uplace
- 408 (2011-2012) 11

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de verwachte bevolkingsgroei in Brussel en de anderstalige instroom in de Rand rond Brussel
- 415 (2011-2012) 13

■

Waarnemend voorzitter: de heer Wim Van Dijck, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de resultaten van de studie over de electorale verfransing van de Vlaamse Rand rond Brussel
- 2819 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, op 7 september 2011, een tweetal maanden geleden, maakte het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (Vives) de resultaten bekend van zijn studie met als werktitel 'Electorale verfransing van de Vlaamse Rand rond Brussel'. Het onderzoek maakt een analyse van de gemeenteraadsverkiezingen in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel van 1976 tot en met 2006. Daaruit blijkt dat, globaal voor de negentien gemeenten, de Nederlandstalige lijsten in die periode ongeveer status quo bleven, rond 75 procent. De Franstalige lijsten daarentegen zijn in dertig jaar met circa 5 procent gestegen, van 15 naar 20 procent. De stijging is ten koste gegaan van tweetalige lijsten.

De winst van de Franstalige lijsten deed zich voornamelijk voor – dat zal hier niemand verbazen – in de zes faciliteitengemeenten, waar het stemmenaandeel van de Franstalige partijen is geëvolueerd van 30 procent in 1976 naar 60 procent in 2006. Dat is opmerkelijk, om het zacht uit te drukken. In de dertien andere Vlaamse Randgemeenten zijn zowel de Nederlandstalige als de Franstalige lijsten, met uitzondering van Sint-Pieters-Leeuw, ongeveer op hetzelfde niveau gebleven.

Vives merkt op dat tijdens het onderzoek meerdere informanten beweerden dat het aandeel Franstaligen in de bevolking van sommige Randgemeenten zonder faciliteiten stukken hoger ligt dan de verkiezingsresultaten laten uitschijnen. Dat zou erop wijzen dat een belangrijk aantal Franstaligen in bepaalde gemeenten niet bereid is om zich als Franstalige te affirmeren tijdens lokale verkiezingen. Volgens de onderzoekers is het zinvol om na te gaan of er in bepaalde gemeenten effectief een groot verschil is tussen electorale Franstaligheid en demografische Franstaligheid. En eventueel nog belangrijker, vind ik, is dat ze voorstellen om te kijken naar de oorzaken van deze kloof en te onderzoeken wat de impact is van het beleid tegenover Franstaligen in die gemeenten.

Begrijp me niet verkeerd, minister. Uiteraard mogen we uit die studie niet concluderen dat de verfransing wordt overroepen of geen reëel probleem zou zijn. We moeten wel de Vlaamse Rand en het Vlaamse beleid dat daar gevoerd wordt, tegen de ontnederlandsing en voor de versterking van het Vlaamse karakter, blijven ondersteunen en uitbouwen. Daarom is het ook belangrijk dat we de effecten van lokale beleidsinitiatieven in dit kader, zoals een onthaaldag of de promotie van taalcursussen, in kaart brengen om een beter inzicht te verwerven in de problematiek en om de juiste beleidskeuzes te kunnen nemen ter bevordering van de integratie van Franstaligen.

Minister, kunt u een overzicht geven van de verschillende beleidsinitiatieven die, in het kader van de versterking van het Vlaamse karakter en de bevordering van het integratieproces van de Franstaligen, ondernomen worden door de verschillende gemeentebesturen in de Vlaamse Rand? Kunt u aangeven wat de impact is van die beleidskeuzes op het integratieproces van Franstaligen? Als u dat nog niet hebt onderzocht, bent u dan bereid om dat te doen? Wilt u ingaan op de suggestie die Vives doet om de oorzaken te onderzoeken van de kloof tussen electorale en demografische verfransing? Dat lijkt me een nuttige suggestie.

Het kan ook opportuun zijn om op een wetenschappelijke basis de impact van het beleid te onderzoeken. Ik verwijs even naar de nabeschouwing van de onderzoekers van Vives. Ze stellen dat een assertief Vlaams beleid er mogelijk toe leidt dat Franstaligen zich geviseerd voelen en om die reden ook echt een Franstalige stem uitbrengen. Dat is een opmerkelijke

nabeschouwing. Het kan aangewezen zijn om dat te onderzoeken. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, minister, collega's, mevrouw De Knop haalt terecht enkele punten aan. Blijkbaar is er een groot verschil tussen Franstalig of anderstalig zijn en het stemmen voor Franstalige lijsten. Zonder te overdrijven vind ik dat toch een positieve noot in het verzuringsverhaal dat we dikwijls horen in de Rand, waarbij de Franstalige wordt afgebeeld als iemand die principieel weigert om ook maar één woord Nederlands te spreken. Die beelden worden graag naar voren gebracht door de media. Zoals we kunnen afleiden uit het onderzoek, mogen ze echter niet worden veralgemeend.

Ik vind het wat spijtig dat we de vraag om uitleg nu behandelen. Mijns inziens is een deel van het antwoord zeker terug te vinden in uw beleidsbrief voor het komende jaar. Minister, u kondigt daarin aan dat u een taalbarometer zult opstellen voor de Vlaamse Rand in Brussel. Ik vind dat een prima instrument, op voorwaarde dat we ons niet louter beperken tot het aspect van de taalkennis. Ook taalattitude en taalperceptie verdienen zeker en vast aandacht. Ik verwijs daarbij naar de tweede taalbarometer, die ook in Brussel werd opgesteld. Uit de verschuivingen tussen beide peilingen springen twee dingen in het oog. Ten eerste is er de snelheid waarmee taalverschuivingsprocessen zich op sommige domeinen voltrekken. Dat maakt het werpen van een blik in de toekomst erg speculatief. Ten tweede is er het uiteindelijke onderscheid dat wordt gemaakt tussen het Nederlands als taal, die algemeen als positief wordt gewaardeerd, en het label Vlaams, dat veelal weerstand oproept.

Minister, vermoedt u dat een soortgelijke conclusie kan worden getrokken voor de situatie in de Rand? Zult u bij de taalbarometer ook rekening houden met taalattitude en taalperceptie? Zult u de beleidsinitiatieven van de Vlaamse Rand ook daarop beoordelen?

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Minister, u kunt het belang van het onderzoek nauwelijks overschatten. Ik sluit mij volledig aan bij mevrouw De Knop en mevrouw De Vits.

Het is een onderzoek dat ons een beetje inzicht geeft in de realiteit van de bevolking in de Rand. Ik wil dat onderzoek ook meteen nuanceren. Het onderzoek gaat over de periode van 1976 tot 2006. Dat onderzoek is uiteraard interessant, maar een groot deel van de nieuwe bevolking in de ruime Rand rond Brussel, die groter is dan de gemeenten waarover mevrouw De Knop spreekt, heeft geen stemrecht bij gemeenteraadsverkiezingen. Het laatste decennium heeft men ook in die groep een geweldige toename gezien. Daar moet men rekening mee houden. Dat is het enige dat ik wat zou relativeren bij deze studie. Het onderzoek is interessant, omdat het nuanceert. U weet dat ik er nogal aan hecht om eerder het woord 'ontnederlandsing' te gebruiken dan 'verfransing'. We moeten namelijk onderzoeken waar het probleem zit. Wanneer wij blijven werken met schema's die van toepassing waren in de jaren 60, 70 en 80, schieten we misschien ons doel voorbij. Ik wil het gevaar of het probleem van de verfransing bij een bepaald deel van de bevolking niet minimaliseren. Het zou echter toch godgeklaagd zijn dat we de ontnederlandsing van die streek willen tegengaan met de verkeerde wapens – om het met krijgshaftige woorden te zeggen.

Ik denk dat we bij elke politiek moeten afstappen van een ideologische benadering. We moeten zeer 'realpolitisch' zijn en kijken wat er echt aan de hand is. Dan vind ik het onderzoek van Vives toch wel heel interessant. We moeten nu niet zeggen dat alle Franstaligen zich perfect aanpassen en dat ze zelfs niet meer op Franstalige lijsten stemmen, maar het is wel een interessante evolutie. Dat belet niet dat we moeten bekijken hoe we die ontnederlandsing, als die er is, kunnen tegengaan. We moeten daarvoor onze pijlen op het juiste probleem richten.

Minister, ik zou graag willen weten welke conclusies u uit die resultaten trekt. Maar, zoals ik net zei, wil ik nog verder gaan. Zoals we allemaal weten, evolueert de bevolking in de heel brede rand rond Brussel enorm. In mijn geboortestad Aalst kan ik dat elke week letterlijk zien. Ik las onlang een interview met een sp.a-schepen en OCMW-voorzitter in Vilvoorde, die een zeer relevante schets maakte van de bevolkingsproblemen die daar bestaan. Minister, houdt het beleid in Vlaanderen voldoende rekening met wat er aan de basis gebeurt? Het gaat allemaal zo snel.

Eens te meer moet ik het hebben over mijn obsessie, de demografische explosie in Brussel, die nu al geweldig veel gevolgen heeft op de Rand. Daar moeten wij rekening mee houden. Het grootste probleem is niet langer de clichématige rijke bourgeois die zich daar komt vestigen – vergeef me de woordspeling, minister Bourgeois. *(Gelach. Opmerkingen van minister Geert Bourgeois)*

Er zijn natuurlijk nog steeds dergelijke heerschappen die enkel minachting hebben voor onze cultuur, dat weet ik. De toestand aan de basis verandert echter zo snel, dat ik het zelfs moeilijk vind om een politiek uit te stippelen, omdat je die eigenlijk om de zes maanden zou moeten bijstellen. Minister, hoe gaat u om met die realiteit?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit mij graag aan bij de interessante vraag van mevrouw De Knop. Ik ben blij dat we het in deze commissie kunnen hebben over de interessante studie van Vives. Ik sta helemaal niet te kijken van de resultaten van die studie. Ik ken redelijk wat Frans- en anderstaligen in de Vlaamse Rand rond Brussel. De kloof tussen de sociologische en de electorale verfransing die door de studie wordt aangetoond, is natuurlijk een realiteit, en die stemt mij hoopvol. Ik leer daar twee zaken uit. Er zijn niet alleen heel wat Franstaligen die wel aansluiting zoeken bij de Vlaamse Gemeenschap en die dat zelfs uiten tijdens een stemming. Ik ben er verder ook van overtuigd dat bij de andere 15 procent, die wel voor Franstalige lijsten stemmen, heel veel mensen zijn die niet heel bewust voor een radicale Franstalige stem kiezen, maar die dat gewoon zo doen in het verlengde van hun eigen leefwereld.

We moeten ervoor opletten dat we het beleid van Vlaanderen ten opzichte van de Rand niet uitsluitend afstemmen op het imago dat een harde kern van onverdraagzame mensen – die daar inderdaad leven – uitstraalt. Los van die harde onverdraagzame kern, die politiek helaas sterk vertaald wordt, is er een hele groep anderstalige mensen die absoluut toenadering wil zoeken tot de Vlaamse Gemeenschap. We moeten ons niet laten verblinden door die harde kern, maar moeten vooral oog hebben voor al die andere anderstaligen die vanuit hun eigen taal en cultuur toch proberen toenadering te zoeken en respect op te brengen voor de Nederlandstaligen die bij hen wonen en voor het Vlaanderen waarin zij zich hebben gevestigd. We moeten ons niet laten vangen door die harde kern onverdraagzame mensen die daar een zeer negatieve invloed uitoefenen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik sluit graag aan bij de vraag om uitleg van mevrouw De Knop. De studie van Vives is een interessante studie. Het gevaar bestaat dat er verkeerde conclusies uit worden getrokken. Men stelt vast dat de sociologische ontnederlandsing zich niet meteen vertaalt in een electorale verfransing.

Ik heb daar twee bedenkingen bij. Het is niet omdat dat zich in een aantal gemeenten, naast de faciliteitengemeenten, niet meteen electoraal vertaalt, dat die sociologische ontnederlandsing er niet is. Die is er natuurlijk wel. Ik zeg dat niet tegen u, hoor, mevrouw De Knop. Ik maak die bedenking enkel naar aanleiding van die studie.

Men heeft in die studie de gemeenteraadsverkiezingen vanaf 1976 tot 2006 eens op een rijtje gezet. Het zou toch wel eens interessant kunnen zijn om daar de resultaten van de

parlementsverkiezingen naast te leggen. Dan zouden we wel eens een heel ander beeld kunnen krijgen. De electorale verfransing zou dan wel eens veel meer naar boven kunnen komen.

Ik herhaal, het is niet omdat de electorale verfransing op gemeentelijk vlak zogezegd binnen de perken blijft, dat er geen enorm probleem is van heel vlugge ontnederlandsing, onder meer ten gevolge van de bevolkingsexplosie in Brussel.

Minister, mijn tweede bedenking werd al vaker geuit. Wij – en ook anderen – hebben er steeds voor gepleit om de definitie van de Vlaamse Rand veel breder te maken dan de huidige negentien gemeenten. Het probleem van de ontnederlandsing doet zich niet alleen voor in die negentien gemeenten, de gemeenten die aan Brussel of aan de faciliteitengemeenten grenzen. Het fenomeen gaat veel verder, beroert heel Halle-Vilvoorde en gaat soms nog verder dan Halle-Vilvoorde. Wanneer men vasthoudt aan die definitie van de Rand zoals we die nu kennen, namelijk met de negentien gemeenten, heeft dat tot gevolg dat een aantal studies, onder meer die van Vives, alleen maar de situatie in die negentien gemeenten bekijken. We moeten de definitie van de Rand dus dringend uitbreiden tot geheel Halle-Vilvoorde. Dat zou dan het positief gevolg hebben dat, indien men een aantal studies doet over de electorale verfransing of andere zaken, die studies meteen voor heel Halle-Vilvoorde gelden. Dan pas kunnen daar serieuze conclusies uit worden getrokken. Slechts een deel van de Rand werd onder de loep genomen. Wij willen dat heel Halle-Vilvoorde onder de loep genomen wordt.

Minister, welke conclusies trekt u uit die studie? Ik hoop dat die zich niet beperken tot “het gaat allemaal zo slecht niet, want op gemeentelijk vlak is de electorale verfransing niet meteen de vertaling van de sociologische verfransing”. Trouwens, wat niet is, kan nog altijd komen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Voorzitter, ik ben blij dat we die discussie hier kunnen voeren. Indien ik voorzitter was, zou ik de vraag om uitleg onontvankelijk hebben verklaard. Die kan namelijk worden besproken tijdens de bespreking van de beleidsbrief.

Ik ben blij met de studie omdat ze afsluit met de conclusie dat er behoefte is aan bijkomend onderzoek. Zo moet elke deftige studie eindigen. De cijfers die daarin worden aangehaald, zijn niet verrassend. Iedereen die regelmatig in onze regio rondloopt, kan vaststellen dat de ontnederlandsing toeneemt. Dat zich dat electoraal in mindere mate vertaalt, verbaast mij eigenlijk niet. Het bevestigt enkel wat ik al jaren denk. Zij die denken dat iemand het zou laten van Brussel naar de Rand te verhuizen omdat hij dan niet op Franstalige politici kan stemmen, vergist zich schromelijk. Geen enkele Franstalige zou het laten naar Vilvoorde of Zemst te verhuizen omdat hij daar niet op Maingain kan stemmen. Dat is wat mij betreft door die studie ook bewezen. De realiteit is dat Brussel uitdeint en dat een aantal problematieken, zoals de ontnederlandsing, mee uitdeinen. We mogen daar niet blind voor zijn.

Minister, ik ben zeer benieuwd naar het lijstje dat u ons zult bezorgen. Vooral de gemeenten nemen daarvoor al veel initiatieven. Ik weet dat een aantal gemeenten in alle stilte een hele resem maatregelen hebben opgelijst om dat probleem aan te pakken, volgens mij met succes. Ik ben vooral benieuwd naar wat er kan gebeuren op Vlaams niveau. Ik geef één mooi voorbeeld uit het beleidsdomein Wonen, namelijk Vlabinvest. We erkennen daar dat er in de regio een probleem is qua betaalbaarheid, en we kunnen dat koppelen aan de taalvereiste. Ik ben benieuwd of u andere mogelijkheden ziet in andere beleidsdomeinen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega’s, dit is inderdaad een interessante studie, maar ik ben toch geneigd om te zeggen dat dit helemaal geen verrassing is. We zien hier een bevestiging van wat we al weten.

Interessant om vast te stellen, is wel dat er een discrepantie is tussen de sociale en sociologische realiteit enerzijds en het electorale gedrag van mensen anderzijds: mensen die misschien niet in staat zijn om Nederlands te spreken of het Nederlands niet willen hanteren

als eigen voertaal, en niettemin op Nederlandstalige lijsten stemmen. De conclusie van de studie is dat het procentuele aantal stemmen op Nederlandstalige lijsten niet achteruitgaat in de bestudeerde periode.

De studie zegt ook dat er een groot verschil is tussen de zes faciliteitengemeenten en de andere dertien gemeenten. Het fenomeen dat lokale invloeden en de persoon van de lokale bestuurders meespeelt, speelt ook op andere terreinen. Wie dagelijks met politiek bezig is, zal een van de redenen van dit resultaat daarin terugvinden. Je ziet ook vaak verschillen tussen federaal en Vlaams stemgedrag enerzijds en lokaal stemgedrag anderzijds. Iedereen van ons kan in zijn streek of provincie dat soort fenomenen aanduiden waarbij je sterke, populaire lokale bestuurders hebt die lokaal stemmen krijgen, ook van mensen die ideologisch een andere gezindheid hebben. Daar is mijns inziens ook een deel van de verklaring in te vinden.

Een tweede verklaring is te vinden in het al dan niet bestaan van faciliteiten, aangezien je een groot verschil ziet tussen de zes en de andere gemeenten. De heer Dehaene merkt terecht op dat je met allerlei maatregelen die instroom niet tegenhoudt, maar dat je blijkbaar toch een verschillende attitude ziet – het zou nader onderzocht moeten worden – tussen wie stemt in een gemeente met faciliteiten en een gemeente zonder faciliteiten.

Mijnheer Van Der Taelen, ik spreek al langer over ontnederlandsing. Iedereen maakt die diagnose. Het fenomeen is totaal veranderd. Er is natuurlijk nog een belangrijke verfransing, maar het fenomeen van de Franstalige bourgeoisie die uitwijkt naar de Rand en daar op een dominante manier meewerkt aan de verfransing, is veel breder geworden. Met de ontnederlandsing, de internationalisering, de demografische overloop vanuit Brussel en de instroom van mensen met een migratieverleden, is het fenomeen totaal anders geworden.

Welk beleid voeren we daaromtrent? Laat ons nu inderdaad niet het debat over de beleidsbrief voeren. Die komt volgende week aan bod. Dan kunnen we dat debat breder voeren. U kent allemaal het beleid dat we voeren. Het is een zeer breed beleid. We doen dat met de Vlaamse overheid, binnen mijn beleidsdomein en stelselmatig in andere beleidsdomeinen. Onlangs nog hebben we gezegd dat Vlabinvest een performant aandeel krijgt in het rollend grondfonds. Wij hebben voor de sociale huur en de sociale koopwoningen bepalingen ingeschreven met betrekking tot de taalbereidheidsvereiste. U weet welke maatregelen we nemen in Onderwijs. U weet welke maatregelen ik neem met Integratie en Inburgering. Ik zet zeer sterk in op de Vlaamse Rand, naast het hele onthaalbeleid en het taalpromotiebeleid.

Daarnaast is er het beleid van de provincie Vlaams-Brabant, dat ook inspeelt op heel wat noden en behoeften en dat heel wat beleid ontwikkelt. Er is het beleid van de Rand zelf. En er zijn ook gemeenten die hun eigen taalbeleid voeren, die een eigen schepen hebben met de bevoegdheid daartoe, die taalcharters ontwikkelen en die een zeer actief taal- en taalpromotiebeleid voeren.

Het beleid is gericht op de promotie van het Nederlands en de versterking van de positie ervan. Dat is geen ideologisch debat. Het is een zeer breed en diepgaand debat, dat we voeren binnen de middelen die we hebben. Als er suggesties zijn voor bijkomende maatregelen, collega's, dan kunnen we die altijd onder ogen nemen.

Hoe gaan we meten wat de impact is van ons beleid? Zoals in mijn beleidsbrief staat, zullen we in 2012 de taalbarometer laten opmaken. We zullen dat laten doen door hetzelfde bureau dat daar kennis en ervaring in heeft verworven in Brussel. Die studie gaat veel breder dan alleen maar het officiële criterium. Heel binnenkort zullen we de exacte afstemming hebben tussen de provincie en vzw 'de Rand' over wie welk aandeel ervan betaalt.

Ik hoop dat de taalbarometer voor ons relevant materiaal zal opleveren. We zullen daar in ons beleid uiteraard rekening mee houden. Het is belangrijk om te meten wat de impact is van het beleid. Daarnaast is het belangrijk om nog een andere studie te laten uitvoeren, en misschien kunnen we vragen of Vives van plan is om dat ook te doen. Ik heb het over een studie naar de

electorale realiteit in diezelfde gemeenten als het gaat over Vlaamse, federale en Europese verkiezingen. Ik ben ervan overtuigd dat we daar ook verschillen zullen zien.

Dat brengt me terug naar het begin van mijn betoog: dit is een positief verhaal. Dit betekent dat de Vlaamse lijsten stand houden. Dit betekent niet dat er geen ontnederlandsing is of dat we ons beleid niet meer moeten voeren. Maar voor mij is een deel van de conclusie ook dat je de lokale politiek altijd een bijzondere plaats moet geven. Die vertoont heel vaak tendensen die niet sporen met wat je op het nationale vlak ziet. Elk van ons kan daar voorbeelden van geven uit de eigen provincie.

Dat is natuurlijk maar een deel van de uitleg. Een niet-onbelangrijk deel zal zitten in de vraag of er al dan niet taalfaciliteiten zijn. En tot slot zie je dat er een loskoppeling kan zijn tussen je eigen taalgebruik en -attitude enerzijds en het electorale gedrag dat je vertoont bij lokale verkiezingen anderzijds.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Uiteraard is het geen nieuw verhaal dat de Rand ontnederlandst, maar een nieuw gegeven is de kloof tussen een electorale verfransing en een Franstaligheid in de feiten. Ik blijf erbij dat het bijzonder interessant en opportuun is om te weten waarom die kloof er is.

Ik treed de heer Van Der Taelen bij. Ik pleit ook voor een vorm van realpolitik. We voelen met zijn allen aan dat het belangrijk is om anderstaligen en Franstaligen te integreren in onze maatschappij, zonder dat we gaan polariseren. Dat is voor mij net het belangrijke van deze studie. Verder onderzoek is inderdaad nodig om ons aan te geven hoe we dat moeten doen. Slaagt ons beleid rond de Vlaamse Rand daar altijd in? Zijn we altijd in staat om te integreren in plaats van te polariseren? Wij hebben daar als Vlaamse mandatarissen alle belang bij, want als we daarin slagen, zullen we er ook in slagen om Franstalige lijsten uit die gemeenten weg te houden.

Ik ben bijzonder blij dat u naar de taalbarometer verwijst. Ik heb echter ook de beleidsbrief gelezen, en voor mij is het onvoldoende duidelijk of u echt op dat aspect zult inzoomen. Het is absoluut belangrijk om een onderzoek te voeren op een wetenschappelijke basis. Ik hoor een aantal collega's zeggen: ik voel het zo aan, in mijn gemeente is het zo, ik loop hier al heel lang rond. De meerwaarde van wetenschappelijke studies is precies dat ze kunnen objectiveren of ons beleid al dan niet effectief is. We moeten zelfkritisch durven te zijn. Elke partij zit mee in het bad. Laat het dus ook geen discussie zijn tussen meerderheid en oppositie. Laat ons met een open vizier bekijken of het beleid dat we de voorbije jaren hebben gevoerd met betrekking tot de Vlaamse Rand, wel degelijk efficiënt is. Als dat nodig is, moeten we bereid zijn om dat toe te geven en het bij te sturen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, collega's, minister, het is inderdaad geen nieuws dat lokale, Vlaamse, federale en zelfs Europese verkiezingen, die op de tijdslijn door elkaar lopen en elkaar soms snel opvolgen, allerlei andere uitslagen opleveren in het hele Randgebied.

Mevrouw De Knop, uw voorganger als burgemeester van Lennik gebruikte bij zijn ronde van Vlaanderen heel interessant cijfermateriaal om het belang van de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde te staven. Die toonden dat je het ene jaar bij lokale verkiezingen vaststellingen doet die twee jaar later, bij federale verkiezingen, helemaal anders zijn, en een jaar later, bij Vlaamse verkiezingen, opnieuw helemaal de andere richting uitgaan.

Ik verwijs ook naar de studie van professor Deschouwer naar aanleiding van de laatste lokale verkiezingen. Die stelde een tendens vast van een electorale afname van Franstalig kiespubliek en knoopte daar een hele beschouwing aan vast, die dan weer tot heftige discussies heeft geleid, omdat de conclusies nu eenmaal niet zo eenvoudig te maken zijn.

Ik neem aan dat dit ook onderwerp kan zijn van de beleidsbrief, maar ik onderschrijf ook de oproep van mevrouw De Knop om dit over de partijgrenzen van oppositie en meerderheid heen te bekijken. Het is inderdaad zo dat het zal moeten worden bekeken. Wij zullen daar graag aan deelnemen.

Tot slot wil ik nog even spreken vanuit mijn andere functie, als betrokken schepen bevoegd voor Vlaams beleid in een Randgemeente. Ik vind dat we daar met het oog op volgende legislaturen gerust eens mogen bekijken wat daar kan gebeuren. Bij het aantreden van de huidige gemeentebesturen, vijf jaar terug, zijn die functies voor het eerst in het leven geroepen. In het kader van de interne staatshervorming kan op dat vlak zeker een tandje bij worden gestoken. Die mensen zijn daar ook vragende partij voor. Het zou de bedoeling moeten zijn om een wisselwerking te verkrijgen: hoe kunnen we vanuit dit Vlaamse Randbeleid die mensen ter plaatse nog meer ondersteunen en meer aan het werk zetten en initiatieven laten nemen? Er is heel wat goede wil aan de basis. Na vijf, zes jaar willen we dat toch wel eens evalueren. Daar ligt zeker een belangrijke rol met het oog op de toekomst.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, eigenlijk hebt u niet meteen op de vragen geantwoord. Ik begrijp dat ook, omdat de bespreking van de beleidsbrief er volgende week aankomt. U hebt echter ook niet geantwoord op de bedenking dat de Rand zou moeten worden geherdefinieerd, van negentien naar alle gemeenten van Halle-Vilvoorde. Dan kunnen we pas conclusies trekken.

Mevrouw De Knop, studies zijn altijd goed, maar we kunnen blijven studeren en wachten op weer een studie en nog een. Dat mag niet de bedoeling zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Er is ook een studie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering naar de betaalbaarheid van het wonen in de Rand. De VUB heeft ook al studies gedaan. Er is materiaal genoeg om een beleid op te stoelen. Alleen kunnen we al voorspellen dat het tot nu gevoerde beleid niet voldoende zal zijn.

U zegt dat we moeten integreren zonder te polariseren. Om te integreren moeten we ten eerste met twee zijn. Ten tweede: polariseren, wat is dat? Wat u polariseren noemt, zal ik waarschijnlijk niet polariseren noemen. Als we een heel schuchtere en voorzichtige taalvereiste inschrijven in de Vlaamse Wooncode, namelijk het tonen van taalbereidheid, is dat voor de Franstaligen al niet meer polariseren maar regelrechte oorlog. Wat wij niet polariseren noemen, noemen zij dus wel zo.

Minister, we zullen het er bij de beleidsbrief over hebben dat het beleid dat tot nu is gevoerd in de Rand, waarvan ik al eens heb gezegd dat het te veel werkt op automatische piloot, op verschillende vlakken zal moeten worden bijgestuurd.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Minister, het is juist dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen het electorale gedrag en de sociologische demografische evolutie. Ik kijk naar mijn gemeente Zaventem. Je kunt er heel wat over zeggen. Wij hebben 31.000 inwoners, maar er zijn maar 16.000 kiezers. Hoe komt dat? Elk jaar wijken er 500 mensen in vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Er zijn er ook die uitwijken. Die inwijkelingen zijn meestal buitenlanders of nieuwe Belgen. Het is een heel nieuwe groep. De eigenlijke francofonie of Brusselse burgerij is in een gemeente als Zaventem minder aanwezig dan vroeger. Maar er is een heel ander publiek dat die ontnederlandsing voor een stuk verklaart.

Een andere zaak is dat electoraal heel wat mensen, ook Franstaligen, niet communautair stemmen. Nu kan dat misschien veranderen, omdat er een grotere polarisatie is in de Rand, met de BHV-discussie. Ik weet niet wat het kiesgedrag volgend jaar zal zijn. Heel wat

mensen die al jarenlang in een gemeente als Zaventem wonen, stemmen naargelang hun politieke opvattingen: liberaal, socialistisch, groen. *(Opmerkingen)*

Christendemocratisch ook, maar minder. Ik denk niet dat ik ooit al één stem van een Franstalige heb gekregen. Helaas, hoewel ik Van Rompuy heet, minister Bourgeois, stemmen ze niet voor mij. Ik kwam trouwens in kartel op.

Ik wil maar zeggen dat we moeten oppassen met dergelijke studies. Deschouwer heeft er ook zo een gedaan. Er is een ontnederlandsing, maar je moet een onderscheid maken tussen het electorale gedrag en de ongetwijfeld toegenomen sociologische ontnederlandsing. Dat zien we in onze scholen. Ook buiten de faciliteitengemeenten, in Zaventem en Vilvoorde bijvoorbeeld, zie je in de scholen dat nog 10 tot 15 procent van de kinderen Nederlandstalige ouders hebben en de rest heeft een gemengde of een buitenlandse achtergrond. Studies als die van Vives of Deschouwer dekken niet de realiteit van de ontnederlandsing van de Rand.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, we hebben de discussie over de negentien al herhaaldelijk gevoerd. Gisteren stond in de krant dat de verfransing in de scholen in Aalst toeneemt. Straks kunnen we de Rand uitbreiden tot tegen Gent. Nee. We hebben dat debat gevoerd. U hebt uw argumenten aangebracht, ik de mijne. We kunnen dat elke week opnieuw doen, maar dat is geen nieuw debat.

U zegt dat ik niet heb geantwoord op de vragen. Ik heb mijn verklaringen gegeven. Ik heb van de vraagstellers geen verklaringen gehoord.

Ik heb gezegd dat er een onderscheid is tussen de sociologische en de electorale realiteit. Ik heb gewezen op het verschil tussen de lokale electorale realiteit en de andere. Iedereen kent het fenomeen van populaire burgemeesters, schepenen en andere figuren die stemmen halen bij ideologisch andersgezinden. Ze worden beloond voor het beleid dat ze voeren of voor andere zaken. Ik heb gewezen op het verschil tussen de faciliteitengemeenten en de dertien andere gemeenten. Er zijn gemeenten met faciliteiten waar de verfransing ook electoraal is doorgebroken, wat in de dertien andere gemeenten minder het geval is. Er is wel een verschuiving van tweetaligheid naar eentalig Frans. Gelukkig vallen lokale en federale verkiezingen niet samen. Lokaal wordt er gestemd voor lokale toestanden en voor of tegen lokale personen. Laat ons dat ook zo houden.

Mevrouw De Knop, u zegt dat het beleid gericht moet zijn op integratie en het promoten van het aanleren van het Nederlands. Wat doen we anders? Ik reik u de hand. Hebt u bijkomende suggesties? Ik hoor er geen. Heel ons beleid is gericht op het integreren en het onthaal van mensen en op het promoten van het Nederlands. We doen dat met Inburgering, Integratie, Binnenlands Bestuur, Onderwijs, Welzijn, Wonen. We voeren een beleid gericht op onthaal en op taalpromotie. Het is Nederlands, Nederlands, Nederlands.

Slaagt dat beleid? Dat is een volgende vraag. We gaan de taalbarometer laten lopen. Ik hoop dat we er effectief een zicht op krijgen. Het zal deels bevestigen wat we al weten, maar we zullen toch in detail kunnen zien hoe de sociologische samenstelling is. De heer Van Rompuy heeft daarnet nog gezegd dat er heel aparte fenomenen spelen.

Mevrouw De Knop, u zegt dat het geen zaak is van partijen en dat we er allemaal samen aan werken. U trekt de conclusie: als we erin slagen om tot integratie komen, kunnen we de Franstalige lijsten weghouden. Ik hoop dat u gelijk hebt, maar ik vrees dat dat te beaat optimistisch is. Als we daarin slagen, zijn we heel succesvol, maar helaas is de realiteit niet zoals u die schetst.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik heb niet gezegd dat we Franstalige lijsten kunnen tegenhouden. *(Opmerkingen van minister Geert Bourgeois)*

Ik bedoel: het succes van die Franstalige lijsten beperken. Dat is precies wat die studie zegt. In dertien Vlaamse Randgemeenten zijn de Franstalige lijsten op hetzelfde niveau gebleven als in 1976. In andere gemeenten is dat niet gelukt. Mijn vraag is dat u zou onderzoeken waarom niet. De rest zijn beschouwingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de schending van de taalvoorwaarde door Uplace
- 408 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Minister, in het convenant dat is afgesloten met Uplace zijn voorwaarden opgenomen. Een ervan is de taalvoorwaarde. Ik heb daarover enkele weken geleden een schriftelijke vraag gesteld, waarop ik van u ook een antwoord heb gekregen, waarvoor dank. Daarin staat duidelijk dat er een intentieverklaring is uitgewerkt en ondertekend door u als vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering en door Uplace. In die intentieverklaring wordt afgesproken dat de algemene communicatie in het Nederlands zal gebeuren. Het document is openbaar gemaakt. Er is niets geheims aan.

Het verbaasde me dus te zien dat de eerste folder die – bij mijn weten – door Uplace werd verspreid, volledig in het Engels was opgesteld. Ik zal zeer eerlijk zijn: die kleurenfolder is niet ruim verspreid. Hij is ongevraagd verstuurd naar een aantal kmo's in de regio. Hij is ontworpen door Morgan Stanley. Ik begrijp dat hij vooral bedoeld is om investeerders aan te trekken, en dat die zoektocht ook in andere talen dan het Nederlands moet gebeuren. Toch verbaasde het me dat die Engelstalige folder is verstuurd naar kleine handelaars in de regio. Dat is immers niet het doelpubliek. Het is opvallend dat achteraan in die folder staat dat men de folder als strikt vertrouwelijk moet beschouwen, dat die alleen bestemd is voor de afzenders en hun personeelsleden en niet mag worden gekopieerd. Ik vind dat een opvallende formulering. Ik vrees dat dit een uitweg is uit het afgesloten convenant. Men gebruikt een dergelijke formulering om toch promotie te kunnen voeren in andere talen.

Minister, bent u op de hoogte van het verspreiden van deze folder, ook in de regio? Voorziet de intentieverklaring in eventuele sancties voor het schenden ervan, en welke sanctie kunt u in dit geval nemen? Voorziet de intentieverklaring in de mogelijkheid dat men door dergelijke bepalingen onder die intentieverklaring uit kan?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, vorige week hebben we in de commissie Economie een heel uitgebreid debat gehad over het fenomeen Uplace Machelen, met al zijn aspecten. Een aspect dat daar – niet uitgebreid, maar toch zijdelings – aan bod is gekomen, was precies het Nederlandstalige karakter van die site.

Minister-president Peeters heeft toen uitdrukkelijk gezegd dat er voorwaarden zijn afgesproken met Uplace, dat u dat had gedaan. Dat was bedoeld als een geruststellende boodschap: ter zake zouden we ons geen zorgen moeten maken, over dat aspect van Uplace zouden de nodige afspraken zijn gemaakt.

Nu blijkt, volgens de informatie van de heer Dehaene, dat men zich daar al vanaf het begin niet aan houdt. Ik vraag me ook af in welke mate de Vlaamse Regering daartegen sancties kan uitvaardigen. Dat lijkt me niet mogelijk. Misschien is deze vraag en uw antwoord daarop echter al een duidelijke boodschap aan Uplace dat het ter zake bij die ene keer moet blijven.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, het is inderdaad de vraag of Uplace de intentieverklaring die het heeft ondertekend, heeft geschonden. Destijds is in het brownfield-convenant opgenomen dat er een initiatief zou worden genomen om het Nederlandstalige karakter van de regio te vrijwaren. Het project moet de Vlaamse uitstraling van de regio, als poort tot Vlaanderen, promoten. Aan het coördinatieplatform Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) werd gevraagd daarover een voorstel te doen en dat aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

Dat voorstel is ook opgemaakt. Het is tot stand gekomen na discussie met Uplace. Mijnheer Dehaene, ik heb een antwoord gegeven op uw schriftelijke vraag daarover. Die intentieverklaring is trouwens publiek gemaakt. Ze staat ook online en is u eveneens bezorgd.

Ik heb, nadat ik uw vraag om uitleg had ontvangen, mijn medewerkers natuurlijk contact laten opnemen met Uplace. Ik ken dat document dus niet. Het zou me een genoegen doen, mocht u me een kopie kunnen bezorgen. Uplace ontkent immers in alle toonaarden dat dit een schending inhoudt van de intentieverklaring. Uplace stelt dat er geen enkele folder voor algemeen gebruik is verspreid, en dat er alleen Engelstalige documenten bestaan in het kader van het financieringsproces, die nooit zijn uitgedeeld in Vilvoorde. Het gaat over documenten die zijn opgemaakt door Morgan Stanley, met daarin inderdaad een vertrouwelijkheids-conclusie, gericht op de potentiële financiering van het project. Ik zou de folder graag eens bekijken om te weten of het klopt. Ik heb de folder namelijk nog niet gezien. Uplace beweert ook dat die nog niet werd verspreid en dat ze zich aan de intentieverklaring houden die getekend werd.

In de intentieverklaring staat dat de algemene communicatie door Uplace in het Nederlandse taalgebied in het Nederlands zal gebeuren. Het is een intentieverklaring, daar staat geen sanctie op. Ik zou dus geen sanctie kunnen opleggen. De Grondwet geldt nog steeds in dit land. De Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid zijn erin geslaagd om binnen de wettelijke normen die bestaan zo ver mogelijk te gaan en een zo verregaand mogelijke intentieverklaring te laten ondertekenen.

Ik ga er wel van uit – wat bevestigd werd door Uplace – dat zij die intentieverklaring zullen naleven. Het zou me zeer plezieren om een kopie te krijgen van de folder. Zo kan ik nagaan of Uplace inderdaad niet schendt waartoe zij zich hebben geëngageerd.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Minister, ik dank u voor uw antwoord. In strikte zin is het volgens mij geen schending van de intentieverklaring. De folder werd niet bus-aan-bus verspreid. Hij werd natuurlijk ongevraagd toegestuurd aan een aantal kleine of middelgrote ondernemingen (kmo's) in de regio. Dat is misschien voor interpretatie vatbaar, maar volgens mij wijst het erop dat de nodige waakzaamheid geboden is. Het wijst helaas ook op de zwakte van een dergelijke intentieverklaring. Uplace bevestigt vandaag nog eens dat ze de intentie-verklaringen zullen naleven. We zullen niets kunnen doen indien we opnieuw vaststellen dat er in de regio in een andere taal dan het Nederlands wordt gecommuniceerd. Dat zou zeker een probleem zijn in het geval van een algemene publicatie, aan het grote publiek.

Ik zou dus warm willen oproepen tot de nodige waakzaamheid. Ik zal u de folder bezorgen zodat u kunt nagaan of er sprake is van een schending van de intentieverklaring.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, het heeft niet meteen met deze zaak te maken, maar het zou misschien niet slecht zijn indien de Vlaamse overheid wat minder vaak gebruik zou maken van Engelse termen. Het is wat eigenaardig dat we van Uplace verlangen dat ze alle communicatie in het Nederlands doen, wanneer we hier zelf het woord 'brownfield' gebruiken. Men kan die bedenking evengoed op andere domeinen van het

Vlaamse beleid maken. Als de overheid zelf het voorbeeld niet geeft, wordt het al iets moeilijker om anderen een morele druk op te leggen om wel volledig in het Nederlands te spreken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, u hebt gelijk. Het gaat niet enkel over de Vlaamse overheid, het sluipt binnen in ons algemeen taalgebruik. Het is soms wat overdreven. Ik let er steeds op. Ik zie dagelijks teksten waarin ik Engelse termen laat vervangen door Nederlandse termen. In de vorige regering had ik op dat vlak een zeer sterke medestander in de persoon van de toenmalige minister van Onderwijs, die perfect het Engels beheerst, maar er niettemin op stond dat we onze teksten zo zuiver mogelijk Nederlands houden. Dat is inderdaad een opgave voor ons allemaal. Er zijn inderdaad een aantal woorden die tot ons normaal taalgebruik zijn gaan behoren. Er zijn vaak overdrijvingen. Dat geldt niet alleen voor de Vlaamse overheid, maar voor iedereen.

Mevrouw Mia De Vits: Dat moet ook gelden voor het gebruik van Latijnse termen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Minister Geert Bourgeois: Dat was de vroegere lingua franca, nu is er een andere lingua franca.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de verwachte bevolkingsgroei in Brussel en de anderstalige instroom in de Rand rond Brussel
- 415 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, de heer Van Der Taelen zal heel blij zijn met mijn vraag om uitleg. Ik deel een obsessie met hem, namelijk de bezorgdheid om de bevolkingsexplosie die in Brussel verwacht wordt.

Telkens opnieuw verschijnen berichten die stellen dat de bevolking in Brussel nog sneller zal groeien dan verwacht. In 2010 luidde het dat de Brusselse bevolking tegen 2020 met 200.000 mensen zou toenemen. Dat zijn er al 30.000 meer dan tot dan toe werd aangenomen. Uit een recente studie van Brussels minister Cerexhe blijkt dat Brussel tegen 2020 een stijging van 240.000 mensen te verwerken zal krijgen. Hoe recenter de studie, hoe sterker de bevolkingsaangroei die men in Brussel verwacht.

Als het regent in Parijs, druppelt het in Brussel. U begrijpt wel wat ik daarmee bedoel als het over de Rand gaat. De bevolkingsprognoses die werden uitgevoerd door de studiedienst van de Vlaamse Regering, voorspellen in 2030 een bevolkingstoename in de Rand met 24.736 inwoners ofwel een stijging met 6,22 procent. Dat ligt net onder het Vlaamse gemiddelde. Net daarover maak ik me zorgen. Enerzijds wordt er in Brussel een gigantische bevolkings-explosie verwacht. Anderzijds wordt er in de Rand een relatief beperkte bevolkingstoename verwacht.

De studie zegt ook dat in een aantal niet-randgemeenten – gemeenten die niet rechtstreeks aan Brussel grenzen – een aanzienlijke stijging van de bevolking wordt verwacht. Zo zal in Galmaarden de bevolking met maar liefst 15 procent toenemen. Voor andere gemeenten zoals Machelen, Asse en Halle wordt een bevolkingsstijging rond 10 procent verwacht.

Bevolkingsgroei brengt een aantal noden met zich mee, zeker op het gebied van scholen, huisvesting en zorgvoorzieningen. De noden worden in de Rand scherper en complexer

gesteld door de sterke bevolkingsgroei die we in Brussel verwachten en door de gedifferentieerde samenstelling van de bevolking, met een toenemend aantal anderstalige inwoners.

U weet dat ik mij zelf nogal verdiep in de onderwijsmaterie. Ik heb moeten vaststellen dat verschillende basisscholen in de Rand dit schooljaar al kinderen hebben moeten weigeren wegens capaciteitsproblemen. Ik verwijs naar de schriftelijke vraag van mevrouw Zamouri, waaruit blijkt dat een op de drie basisscholen met meer dan 45 procent niet-Nederlandstaligen dit schooljaar kinderen heeft moeten weigeren wegens capaciteitsproblemen.

Ook de evaluatie van de begeleidingstrajecten rond taalondersteuning in de scholen in de Vlaamse Rand legt enkele pijnpunten bloot. Verder is de taalachterstand bij werkzoekenden in de Vlaamse Rand het grootst. Minister, van de tien gemeenten met de grootste taalachterstand bij werkzoekenden, zouden negen zich in de Rand rond Brussel bevinden.

In de Septemberverklaring van de Vlaamse Regering wordt met geen woord gerept over de impact en de aanpak van de bevolkingsgroei in de Rand, terwijl de nabijgelegen Brusselse regio dit wel als een van de grootste uitdagingen aanschouwt. De maatschappelijke discussie daarover leeft meer dan ooit. Op dat vlak zijn we in de Rand aan een inhaalbeweging toe.

Minister, u zegt in uw beleidsbrief van vorig jaar en in uw huidige beleidsbrief dat u absoluut wilt werken aan een coördinerende aanpak. U wilt dat doen in uw eigen beleidsdomeinen, maar u wilt uw collega-ministers ook wijzen op de problematiek van de Rand. Wel, dat is zeker en vast nodig en niets te vroeg.

Minister, worden er nu al bevolkingsprognoses gebruikt bij het uitstippelen van het beleid voor de Vlaamse Rand? Zo ja, op basis van welke prognoses gebeurt dat? Worden de bevolkingsprognoses van Brussel, en de mogelijke uitstroom naar de Rand, ook in rekenschap gebracht? Wordt de impact van de boost die de hoofdstad kent, voldoende onderzocht?

In welke mate wordt daarbij overleg gepleegd tussen de Vlaamse Regering en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over de afstemming van het beleid in functie van de bevolkingsaangroei? Is het overleg van structurele aard? Neemt de Vlaamse Regering maatregelen om de anderstalige instroom en de toenemende stadvlucht naar de Rand op te vangen? Zo ja, op welke manier, in welke domeinen, en wat is het budget dat daarvoor wordt vrijgemaakt?

Ik wil tot slot nog een zijsprongetje maken naar Onderwijs. Ik ben behoorlijk bezorgd over het nieuwe Inschrijvingsdecreet, dat de meerderheid vorige week heeft goedgekeurd. Ik ben in het bijzonder bezorgd over de impact ervan op de capaciteit in de Rand en het behoud van het Nederlandstalige karakter van het onderwijs in de Rand. Als ik een aantal vragen en pleidooien, onder andere van de heer Delva en de heer Segers, goed heb nagelezen, stel ik vast dat zij die bekommernis met mij delen. Ik hoop dat we daar wat dieper op kunnen ingaan.

Ik had daarover eigenlijk een interpellatieverzoek ingediend, waarin wat meer werd ingezoomd op Onderwijs. Ik vind het absoluut belangrijk, minister, dat u zich daar, vanuit uw bevoegdheid voor de Vlaamse Rand, voldoende van bewust bent. Ik had u graag willen vragen om bij uw collega-minister Smet voldoende aan te dringen op bijkomende maatregelen om de capaciteit uit te breiden én om het Nederlandstalige karakter te waarborgen, maar dat werd mij niet toegelaten omdat dat een vraag voor minister Smet zou zijn. Als u het mij toestaat, wil ik u daar via deze omweg toch over ondervragen, omdat dit naadloos aansluit bij mijn andere vragen.

Als je de bevolkinggroei wilt aanpakken, en die bevolkingsgroei is anderstalig, moet je je ook bezighouden met de gevolgen daarvan. De gevolgen zijn niet alleen voelbaar in de huisvesting, maar zeker ook op het vlak van onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, collega's, het klopt wat mevrouw De Knop zegt over de bevolkingsexplosie in Brussel. Iedereen die met politiek bezig is, is zich bewust

van de problematiek. We hebben daar al op verschillende momenten discussies over gevoerd in het parlement, zowel in de plenaire vergadering als in commissie.

Er is zich in Vlaanderen een ander fenomeen aan het voordoen, namelijk de vergrijzing, die tot heel wat problemen zal leiden. Ik verwijs naar het recente actualiteitsdebat over de VDAB. Toen werd de noodkreet geslaakt dat er in Vlaanderen veel minder werknemers te vinden zijn. En dan zit je natuurlijk met een paradox: enerzijds heb je een extreme bevolkingsaangroei in Brussel en anderzijds is er een vergrijzing in Vlaanderen. Dan is het belangrijk dat ook de Vlaamse Regering gaat kijken waar en hoe we win-winsituaties kunnen realiseren.

Ik ben blij dat ook de cijfers van minister Cerexhe, minister van Tewerkstelling in Brussel, naar voren worden geschoven. Het zou goed zijn dat de Vlaamse Regering in overleg treedt met de collega's in het Brusselse, om te bekijken hoe we die win-winsituaties kunnen creëren.

Dat is vandaag een veel prangender probleem dan de discussie over een bevolkingsaangroei in een bepaalde regio, die eigenlijk nog onder het gemiddelde van Vlaanderen zit. Ik herhaal dan ook mijn vraag die ik al aan minister Smet heb gesteld: zal de Vlaamse Regering overleg plegen met de Brusselse collega's, zowel op het niveau van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als op het niveau van de Vlaamse Gemeenschapscommissie?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Het is inderdaad niet de eerste keer dat we het over deze problematiek hebben. De cijfers van de Rand geven dezelfde tendens aan als die van de rest van Vlaanderen. We zitten zelfs lichtjes onder dat Vlaamse gemiddelde. We weten wel dat er op het vlak van heel wat voorzieningen een achterstand is in de Rand. Van daaruit is het belangrijk dat wij het flankerende beleid in het Vlaamse Strategische Gebied rond Brussel systematisch kunnen opvolgen.

Naar aanleiding van een vorige bespreking had de minister ons toegezegd dat wij dat zouden kunnen opvolgen via het ter beschikking stellen van elektronische fiches van dat flankerende beleid. Ik heb de uitvoering van die belofte nog niet gezien, minister, maar het zou voor ons interessant zijn om dat op die manier te kunnen opvolgen.

In de commissie Onderwijs, mevrouw De Knop, hebben we naar aanleiding van een vraag die ik daarover in april 2011 heb gesteld, een eerste antwoord gekregen, maar dat was eigenlijk geen antwoord. We zullen daar zeker en vast opnieuw op moeten terugkomen. Minister Smet heeft ons toen geantwoord dat er een taskforce bestaat voor de capaciteitsproblemen. Van de negen gemeenten waar inmiddels een lokale taskforce is opgericht, zijn er vier gemeenten uit de Rand: Grimbergen, Asse, Halle en Vilvoorde. Vilvoorde en Grimbergen wensen in 2011-2012 hun onderwijscapaciteit op hun grondgebied niet te verhogen. In Brussel is er geen structureel overleg, zo zei de minister, met de Franstalige collega. De coördinatiefunctie is toegewezen aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daaromtrent is er nog geen enkele discussie met dat Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op gang gekomen. Indien er een nieuwe bijeenkomst zou plaatsvinden, zou hij ons daarvan op de hoogte houden. Het lijkt mij interessant om na te gaan wat de gesprekken met Brussel in dat verband opleveren.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, minister, collega's, ik denk dat ik de bijnaam Cassandra wel zou aanvaarden als eretitel. Wij zijn ons niet voldoende bewust van wat er de komende jaren staat te gebeuren, niet alleen in deze stad, maar ook in de Rand. Ik verwijs naar het indrukwekkende interview met Hans Bonte in Le Soir, een tweetal weken geleden, waarin hij eenvoudig de situatie schetst zoals ze is. Het leven zoals het is in Vilvoorde: bijzonder interessant. Het gaat er dan in feite over hoe een randgemeente van Brussel volledig getransformeerd wordt.

Voor de anekdotiek kan ik u vertellen dat de stad Vilvoorde nog geprobeerd heeft om de toestroom van Brusselaars tegen te houden door de zeer dwaze beslissing te nemen om de tram, die in eigen bedding reed en een prachtige oplossing was voor het mobiliteitsprobleem, helemaal af te schaffen. Ik ben heel tevreden te zien dat sommige boerentrams terugkeren, tussen Lennik en Brussel, maar dit geheel terzijde.

Men heeft in de jaren 90 dus geprobeerd die toestroom op een kortzichtige manier tegen te houden. Wat zien we nu? Dat alle problemen van Brussel worden geëxporteerd naar Vilvoorde. Nu kan men dat negeren, zoals men dat in Brussel negeert. Ik voorspel echter een sociale explosie in Brussel binnen de vijf jaar. Als er niets verandert, zal dat ervan komen, en dat is zeer ernstig. Ik verwacht echter ook dat dit in Vilvoorde zal gebeuren. De reden daarvan is heel eenvoudig. De heer Bonte weet waarover hij het heeft, als OCMW-voorzitter. Hij wees erop dat Vilvoorde een toestroom krijgt van totaal ongekwalificeerde mensen, mensen die geen talen spreken en nauwelijks een diploma hebben. Toen de journalist tegenwierp dat de werkloosheid in Vlaanderen lager ligt, dat er een groot aanbod van banen is, antwoordde hij dat die mensen daar niet voor in aanmerking komen of – erger nog – het zich kunnen veroorloven niet in te gaan op dat aanbod.

Dit is zo'n vreselijk groot probleem aan het worden dat we alle partijpolitieke en communautaristische bedenkingen naast ons moeten neerleggen. Ik weet het, ik ben er enigszins door geobsedeerd, maar ik zie het elke dag en voel dat er iets aan het rommelen is. De enige oplossing daarvoor is niet overleg. Dat is al voorbijgestreefd. Dat is al te vrijblijvend. Neen, er moet een verregaande vorm van samenwerking komen tussen het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ik weet dat dit niet evident is. U zult mij niet horen zeggen dat men in Brussel een goede politiek voert. U kent mijn opvattingen daarover. Dit zal echter nodig zijn. Doen we dit niet, dan kan er sprake zijn van schuldig verzuim. Ik heb dat al eens geschreven, maar ik denk dat ik het nog een keer of honderd zal moeten schrijven.

Wat is immers eigenlijk het probleem? In Brussel is er iets fundamenteel fout qua opleiding en onderwijs. U weet natuurlijk dat dit de bevoegdheid is van de twee gemeenschappen. Het weze gezegd: de toestand van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is veel beter dan die van het Franstalig onderwijs. Brussel veroorlooft het zich echter nog altijd om jonge nieuwe Brusselaars slecht op te leiden. Veel van die mensen vinden we terug in, bijvoorbeeld, Vilvoorde. Niemand heeft er belang bij dat die situatie zo blijft, dat die verrot, want we gaan daar allemaal onder lijden. Ik hoop dat men ook in Brussel eindelijk begint in te zien dat het noodzakelijk zal zijn om dat onderwijs anders te organiseren, en vooral ook dat we niet anders zullen kunnen dan een verregaande samenwerking tussen de beide gemeenschappen in te stellen op dat vlak. U weet ook dat ik geen voorstander ben van het geven van onderwijsbevoegdheden aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ik vind dat dit in de handen van de gemeenschappen moet blijven. Ik ben daar zeer duidelijk over. Als de zaken echter zo blijven als ze nu zijn, als we het ons veroorloven te blijven toekijken terwijl die situatie verrot, dan moeten we niet schrikken als er over vijf à tien jaar ook in de Rand geweldig grote problemen zijn. Die zullen dan niets meer te maken hebben met de ontnederlandsing, die we dan – helaas – een bijkomend probleem zullen noemen. Het zal veel erger zijn. Het zal een sociaal probleem zijn. Daarover moet het nu gaan. Ik vraag van alle betrokken partijen dat ze doordrongen zouden worden van die 'sense of urgency' – 'excusez mon anglais'. Die hoogdringendheid moeten we voelen in ons vlees. Doen we dat niet, dan zullen we daar immers over enkele jaren spijt van hebben. Het spijt me dat ik enigszins als Cassandra klink, maar het is vijf voor twaalf.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen van mevrouw De Knop. Er is een element dat me al een hele tijd bezighoudt en dat ik eigenlijk niet begrijp, namelijk de grote discrepantie in de bevolkingsprognoses tussen Brussel en de Vlaamse Rand. Ik begrijp

het betoog van de heer Van Der Taelen. Ook andere collega's hoor ik spreken over het exporteren van problemen naar de Rand. De bevolkingsprognoses voor de Vlaamse Rand geven dat echter niet aan. Ik vind dat vreemd, want die prognoses vormen natuurlijk een basis voor het voeren van een beleid.

Mevrouw De Knop is in 2020 gestopt wat de prognoses betreft. Tot 2020 zien we een stijging van het aantal inwoners met 20 à 25 procent. Dat is gigantisch. Die toename stopt niet in 2020. Alle gegevens wijzen uit dat er minstens tot in 2030 nog honderdduizenden mensen zullen bijkomen. Er is sprake van 1,5 miljoen inwoners in 2030. Als ik dan naar de prognoses voor 2030 kijk voor de Rand, dan zie ik een gemiddelde stijging met 6,2 procent in de komende twintig jaar. Nochtans gaat het over gemeenten als Machelen, Zellik, Vilvoorde en Zaventem. Het is overduidelijk dat de gemiddelde toename daar meer dan 6 procent zal bedragen. Daaruit zou ik dan moeten concluderen dat er een aantal randgemeenten van Brussel zouden zijn waar de bevolking in de komende twintig jaar nauwelijks zal toenemen. Ik zie dat eerlijk gezegd niet gebeuren. Ik begrijp dat niet goed. Ik ga ervan uit dat de Studiedienst van de Vlaamse Regering die prognose voor de Vlaamse Rand correct aanpakt, maar ik heb daar de allergrootste twijfels bij. Ik kan die twee elementen, de bevolkingsprognose voor Brussel en die voor de Vlaamse Rand, niet rijmen, als ik alle verhalen van collega's hoor, en van andere mensen die we kennen uit Brussel en de Rand. Er is sprake van een overvloeiing van Brussel naar de Rand, maar ik kan dat niet rijmen met de cijfers die ik voor me heb liggen.

Ik denk dus dat de bevolkingstoename in de Rand momenteel wordt onderschat, wat een effect heeft op talloze beleidsdomeinen voor de komende decennia in de Rand. Het spreekt vanzelf dat alles wat in Brussel gebeurt, de Vlaamse Rand sterk beïnvloedt. Brussel heeft immers maar één grens, namelijk die met Vlaanderen. We worden dus meer dan wie ook geconfronteerd met alles wat er in Brussel gebeurt. Ik onderschrijf dus de vragen van mevrouw De Knop en de bezorgdheid die de heer Van Der Taelen heeft geuit.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, geachte leden, de prognoses zijn bekend. Na 2020 zal dit inderdaad helaas niet afnemen. Er is een overvloeiing naar de Rand, en dan niet alleen naar de negentien gemeenten van de Rand, maar ook verder. Mijnheer Delva, misschien is het om die reden dat het cijfer van de Rand niet klopt. Als de woningmarkt verzadigd is, gaan mensen immers verder wonen. Dat zit natuurlijk niet in die studie, precies omdat die zich beperkt tot de Rand. Ik wil die discussie niet heropenen, maar dat toont opnieuw aan dat dit niet onnuttig zou zijn.

Boven op de stadsvlucht die we al jaren kennen, komt dat er nu dus nog eens bij. Een van de oorzaken is natuurlijk het feit dat de migratiekraan blijft openstaan. Dat aspect moet hoe dan ook worden vermeld in dit verband.

Wat moeten we daar nu aan doen? De heer Van Der Taelen heeft gelijk dat de toestand in Brussel stilaan dramatisch wordt, zowel op het vlak van de tewerkstelling als qua huisvesting en onderwijs. De verantwoordelijkheid van het Brusselse Gewest en van de Franse Gemeenschap, specifiek dan wat het onderwijs betreft, is gigantisch. Dat geldt ook voor de tewerkstelling. Hoe komt het dat de vacatures in Zaventem niet worden ingevuld? We kennen het antwoord. Het heeft jaren geduurd voor toenmalig minister Vandenbroucke met zijn Brusselse collega een samenwerkingsakkoord heeft kunnen afsluiten. Die problemen worden nu gewoon geëxporteerd, niet alleen naar de Rand, maar naar Halle-Vilvoorde en zelfs eventueel nog verder. Minister, onder meer op het vlak van de huisvesting zal dat wel een impact hebben. De woonmogelijkheden in de Rand zijn immers al beperkt. Wat zullen we daarmee doen?

Wat het onderwijs betreft, heeft mevrouw De Knop gelijk met haar bezorgdheid over de gevolgen van het Inschrijvingsdecreet voor de Rand. Ik begrijp niet dat u daar als minister

van de Vlaamse Rand blijkbaar geen oog voor hebt gehad. Als we spreken over de sociologische ontnederlandsing, dan moeten we naar onze scholen kijken. Ze zijn niet de enige barometer, maar wel een belangrijke barometer. We krijgen nu niet alleen massaal veel anderstaligen in ons onderwijs vanuit Brussel, nu komt daar ook nog eens een migratie vanuit Brussel bij. Uiteraard zullen die kinderen ook naar onze scholen gaan. We zullen ten eerste al heel snel met een gigantisch capaciteitsprobleem kampen en ten tweede zal er ook een heel groot probleem zijn op het vlak van de taalachterstand en van alles wat die met zich meebrengt. In dat kader zo'n inschrijvingsdecreet goedkeuren, dat kan er bij mij niet in.

Minister, dit is ook een oproep ten aanzien van u. U zegt altijd dat u uw beleid horizontaal wilt voeren, dat u minister voor de Rand bent en dat dat ook met onderwijs, met taalproblematiek, met huisvesting, met tewerkstelling en zo meer te maken heeft. U zegt altijd dat u een minister wilt zijn die ter zake een horizontaal beleid wil voeren. Ik stel echter al een aantal keer vast dat wanneer we bijvoorbeeld met onderwijsspecifieke problemen in de Rand worden geconfronteerd, we doorverwezen worden naar de minister van Onderwijs, dan is hij degene die moet antwoorden. Ik zou u toch willen vragen om echt minister van de Rand te willen zijn en om nog veel meer horizontaal op te treden dan u nu doet. Ik herhaal dat de wijze waarop het decreet over het inschrijvingsrecht tot stand is gekomen, wel eens zware gevolgen zou kunnen hebben qua capaciteit en qua taalverhoudingen voor de scholen in de Rand en in Halle-Vilvoorde.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Minister, ik wil even heel kort reageren op de heren Delva en Van Hauthem. Er komt de volgende jaren een enorme stijging van de bevolking in Brussel. Waarom zijn de prognoses voor de Rand minder? Dat komt omdat die gemeenten volgebouwd zijn. Er komen dus heel weinig nieuwe verkavelingen bij. Wat ik zie, is dat mensen van de tweede en de derde generatie huizen kopen. Dat zijn geen verpauperden: misschien is dat in Vilvoorde niet het geval, maar in de andere gemeenten, bijvoorbeeld in Zaventem, zijn die huizen vrij duur. De oudere bevolking trekt er weg. We zien uit Brussel een nieuwe generatie binnenkomen die in eerste instantie huurt, vandaar de grote overflow, en als die mensen huizen kopen, zijn ze vrij bemiddeld.

We zien wel dat in de sociale woningen geen enkele Belg meer zit. In Sint-Stevens-Woluwe hebben we een sociaal appartementsgebouw voor zeventig gezinnen, maar daar is geen enkele Vlaming meer bij, het zijn allemaal buitenlanders. We zien de inwijking gebeuren, die is een feit. Dat er niet nog meer mensen bij komen, is doordat er niet meer gebouwd wordt.

Er is ook geen hoogbouw. In de Rand rond Brussel hebben we in 1976 via de gewestplannen de hoogbouw tegengehouden. Het gevolg is dat er in die dorpskernen geen hoogbouw is, het zijn de bestaande woningen die worden gerenoveerd, herbouwd of verhuurd. Oudere mensen kopen vaak elders een woning: ze trekken naar Leuven of Kortenberg en verhuren hun woningen in de kern. Het is een heel inwikkelde sociologische structuur, wat een verklaring is voor de bevolkingsprognoses.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Het spreekt voor zich dat de huizenmarkt in Brussel de bevolkingsprognose absoluut niet aankan. Als we uitgaan van de huidige woningenmarkt of van wat de woningenmarkt over tien jaar kan zijn, dan zullen die cijfers niet overeenkomen met 1.330.000 – bijlange niet. In Brussel bekijkt men voor de bevolkingsprognoses de nataliteit, de inwijking en zo meer, en men ontkoppelt die van de actuele huizenmarkt, want die mensen zullen er gewoon zijn. Die redenering zou ook moeten opgaan indien men bevolkingsprognoses opmaakt voor de Rand.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, dames en heren, het is natuurlijk zo dat wij bij het uitstippelen van het beleid voor de Vlaamse Rand rekening houden met de bevolkingsprognose. Ik verwijs trouwens eens te meer naar mijn beleidsbrief. Ook hier zijn we nu weer een debat aan het voeren dat we over veertien dagen niet meer zullen moeten voeren.

Het Documentatiecentrum Vlaamse Rand is opgericht op initiatief van mijn administratie, het team Coördinatie Vlaamse Rand van het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR). Daarin zijn de volgende partners bijeengebracht: de provincie Vlaams-Brabant, de vzw 'de Rand', de Studiedienst van de Vlaamse Regering en het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO). De opdracht van het Documentatiecentrum Vlaamse Rand bestaat erin snel en efficiënt informatie te verstrekken over de Rand in al zijn aspecten. Dat gebeurt op twee manieren. Naast de virtuele bibliotheek met allerlei wetenschappelijke artikels worden cijfers bij elkaar gebracht over de negentien gemeenten die samen de Vlaamse Rand vormen.

Dat gebeurt vanaf nu in een nieuw Cijferboek, dat we regelmatig zullen actualiseren. Het wordt bezorgd in digitale vorm aan de commissie. Het telt 239 pagina's. U kunt er allemaal kennis van nemen. Het Cijferboek sluit aan bij de opdracht die de Studiedienst van de Vlaamse Regering kreeg binnen het kader van het Documentatiecentrum: het aanreiken van actuele cijfers die zowel relevant zijn voor het gebiedsgerichte beleid van de Vlaamse Regering als voor de lokale beleidsmakers, de verenigingen, de academische wereld en alle andere geïnteresseerden. Het Cijferboek biedt dan ook gegevens aan over een brede waaier van thema's. Het is wel te verstaan telkens een momentopname. De cijfergegevens zijn al online raadpleegbaar op www.lokalestatistieken.be, waar de data geregeld geactualiseerd worden.

Meer specifiek bieden de meest recente bevolkingsprognoses van de Federale Overheidsdienst Economie, de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI), een beeld van de voorspelde bevolkingssituatie tot het jaar 2020. Het zijn dus geen cijfers van onze eigen studie- en documentatiedienst. De demografische groei in de Vlaamse Rand zal volgens die prognoses tussen 2011 en 2020 stijgen met 3,4 procent, dus minder uitgesproken dan in het Vlaamse Gewest, met een prognose van plus 4,3 procent, en ook minder dan in de provincie Vlaams-Brabant, waar het gaat over plus 3,7 procent.

Onder andere de heer Delva heeft gewezen op de discrepantie. Het zijn prognoses, uiteraard, van de federale overheidsdienst. Het zijn de enige prognoses die we hebben en waarmee we rekening kunnen houden.

Binnen de Vlaamse Rand manifesteren zich sterke verschillen. Zo moet er in de eerste plaats een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de faciliteiten- en de niet-faciliteitengemeenten. In de niet-faciliteitengemeenten wordt een stijging voorspeld, terwijl in de faciliteitengemeenten na 2015 een stagnatie zou optreden, tot zelfs een lichte daling. In de faciliteitengemeenten zal de kaap van 70.000 inwoners niet worden bereikt tegen 2020, terwijl de niet-faciliteitengemeenten zullen evolueren naar 350.000 inwoners.

Op gemeentelijk niveau zien we een gediversifieerd beeld. In drie faciliteitengemeenten neemt de bevolking nog toe tot 2020: Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem. In drie andere daalt het aantal inwoners: Drogenbos, Kraainem en Linkebeek. In alle niet-faciliteitengemeenten zou de bevolking volgens de prognoses van de ADSEI blijven stijgen. De grootste toenames worden voorspeld voor Overijse – plus 7,4 procent – en Machelen – plus 7,1 procent.

Wat betreft de mogelijke uitstroom van Brussel naar de Rand, zal in het voorjaar 2012 een diepgaandere analyse van de migratiestromen worden gemaakt, naar aanleiding van een studiedag die we organiseren over de internationalisering van de Vlaamse Rand. Die wordt door het Documentatiecentrum Vlaamse Rand georganiseerd op 26 april 2012.

We moeten een aantal gegevens bij elkaar brengen. Die bevolkingsprognoses zeggen op zich nog niets over de sociologische verschuiving binnen die bevolking. Cijfers zijn één zaak. De

verschuiving door het wegtrekken van de 'autochtone bevolking', als ik het zo mag uitdrukken, en door de mensen die binnenkomen, moet in kaart worden gebracht door de studie die er zal komen. We moeten dat samenleggen met de studie over de taalsituatie in de Vlaamse Rand en de sociologische of sociografische beschrijving van de populatie.

De prognoses voor Brussel zijn indrukwekkend. Migratiestromen spelen een grote rol. De twee grote regularisatiebewegingen hebben een zeer grote invloed. Er ontstaat een overstroom waarvan de prognoses van de bevolkingsgroei één zaak zijn en de sociologische realiteit een andere. Wij moeten drie studies naast elkaar leggen: de studie over de demografische prognoses en de nog uit te voeren studies over de migratiebewegingen tussen Brussel en de Vlaamse Rand en die over de uit te werken taalbarometer. Dat zal ons een dieper inzicht in de situatie verschaffen.

Wat de samenwerking met Brussel betreft, moeten wij een onderscheid maken tussen een aantal zaken. Zo is er 'de export' van een aantal problemen – waarover de heer Van Der Taelen het had, toen hij verwees naar het interview met de heer Bonte, voorzitter van het OCMW van Vilvoorde, die zegt dat er een niet-gekwalificeerde instroom van ongeschoolden die ook niet bereid zijn om werk te aanvaarden, gaande is. Daarvoor ligt de sleutel eerder bij het federale niveau. De VDAB moet aan elke werkloze gepaste opleidingen aanbieden. En als er een vacature voor een geschikte job beschikbaar is, moeten zij daar door de VDAB ook naartoe worden geleid. Maar het bestraffen van werkweigeraars is nog steeds een zaak van de RVA.

In Vlaanderen is er een mismatch tussen het aantal vacatures en het aantal werklozen en uitkeringsgerechtigden. OCMW's hebben op dat punt ook een taak: afgezien van uitzonderingen, moeten uitkeringsgerechtigden worden geactiveerd. Dat is in Vlaanderen voor verbetering vatbaar. Uit mijn contacten met bedrijfsleiders blijkt voorts dat er jobs voor ongeschoolden zijn. Veel bedrijven leiden hun nieuwe werknemers zelf op. Toch geraken de vacatures niet ingevuld. Mensen moeten naar die vacatures worden toegeleid. De VDAB en de Service Public Wallon de l'Emploi et de la Formation Professionelle (Forem) werken samen, en de ministers verantwoordelijk voor werk van de twee gewesten hebben met elkaar contacten.

Ik ben wel blij dat wij het erover eens zijn dat onderwijs een gemeenschapsbevoegdheid moet blijven. Aan Franstalige kant is er een probleem. Er stromen mensen door waarvan sociologisch mag worden verwacht dat zij naar het Franstalig onderwijs zouden gaan, maar het Nederlandstalig onderwijs verkiezen. Gelukkig zijn er ook goede signalen. In Brussel leren elk jaar 20.000 mensen Nederlands zonder dat zij daartoe verplicht worden. Zij doen dat omdat zij sociologisch mobiel willen zijn. Zij zoeken werk, en zij weten dat in Zaventem en de Rand werk te vinden is.

Er zijn veel grote problemen in Brussel – op het vlak van onderwijs en tewerkstelling, maar ook op het vlak van veiligheid. U schrijft er geregeld stukken over die ik erg interessant vind. De Brusselse gemeenten en hun burgemeesters moeten die problemen aanpakken. Zij zien die problemen onvoldoende onder ogen, vrees ik. Wij praten vaak over de verfransing van de Rand, maar Brussel heeft geen oog voor de ontfransing, de internationalisering en de gigantische sociografische verschuivingen van en in Brussel. Er is daar een gebrek aan opleiding, onderwijs, tewerkstelling, huisvesting, veiligheid en hygiëne. Brussel is daarvoor bevoegd, maar wij krijgen daarvan de gevolgen in de Rand te verwerken.

Wij zullen binnen twee weken de beleidsbrief bespreken, dus ik zal hier niet nu al het beleid in de Rand uiteenzetten. Ik ging er in mijn antwoord op de eerste vraag al op in. Mevrouw De Vits stelde een bijkomende vraag over het flankerend beleid. Op het ogenblik dat de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) definitief goedkeurt, zal het flankerend beleid worden goedgekeurd. Nadien zullen wij zesmaandelijks rapporteren. Ik verwacht dus dat wij in juni 2012 de eerste rapportering zullen krijgen.

Ik herhaal wat ik al zei. Wij moeten een onderscheid maken tussen demografische en sociologische realiteiten en verschuivingen. Wij zijn ons allemaal bewust van de problemen en de uitdagingen.

Mevrouw Irina De Knop: Ik ben erg blij voor de steun die over de partijgrenzen heen is verwoord voor mijn pleidooi en de waarschuwing die erin vervat zit. De heer Delva heeft gelijk dat er een grote discrepantie is tussen de prognoses van de bevolkingsaangroei in Brussel en die in de Vlaamse Rand. Dat baart ons zorgen. Ik hoop dat u bereid bent om het probleem nader te onderzoeken.

De nood aan capaciteitsuitbreiding in het onderwijs en in een aantal andere voorzieningen wordt door een aantal collega's onderschreven. Ik zoom even in op het onderwijs. De nood aan capaciteitsuitbreiding is niet enkel te wijten aan de typische stadsvlucht, maar ook aan het feit dat Brusselaars inzien dat Nederlands leren belangrijk is en daarom voor het kwalitatief hoogstaande Nederlandstalig onderwijs kiezen. Omdat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel vol zit, wijken zij uit naar de Rand. De politieke grenzen tussen de gewesten zijn uiteraard geen fysieke grenzen, en de Brusselaars zien die niet.

In het tijdsbestek van zes jaar is het aantal leerlingen in het secundair onderwijs dat uit Brussel komt, verdubbeld. In dezelfde periode is het aantal leerlingen in het basisonderwijs dat uit Brussel komt met 47 procent gestegen. Nu al stellen wij die evolutie dus vast. Ik wil dat hier absoluut aankaarten omdat minister Smet steeds opnieuw zegt – en u doet dat ook – dat het Brusselse Gewest een verantwoordelijkheid heeft. Ik ontken dat niet. Maar de keuze voor het Nederlandstalig onderwijs maken de mensen zelf, en dat is ook hun absolute recht, of wij dat nu willen of niet. Dat is een gevolg van de vrije schoolkeuze.

In uw beleidsbrief bevestigt u dat dit grondwettelijk verankerde recht gewaarborgd moet blijven. Ik betwijfel evenwel of wij dat in de Rand zullen kunnen, want er is een gebrek aan plaatsen. Misschien blijkt dat vandaag nog niet ten volle, maar in de komende jaren zal dat zeker gebeuren. Volgens minister Smet is dit een probleem van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Dit argument klopt slechts gedeeltelijk: zodra die mensen de grens van het gewest oversteken en hun kinderen hier naar school willen sturen, is het ons probleem. We moeten dit mee oplossen.

Mevrouw De Vits heeft naar de taskforces verwezen. Ik heb echter nog steeds het gevoel dat bepaalde zaken te zeer ad hoc worden benaderd. Ik pleit er dan ook voor een integraal beleid inzake de bevolkingsaangroei na te streven. Dit beleid moet in de verschillende beleidsdomeinen worden geïntegreerd. Ik hoop dat de minister in dit verband een oproep tot de Vlaamse Regering kan lanceren. Dit mag niet enkel binnen het kleine beleidsdomein Vlaamse Rand worden behandeld. Dan zou het ons immers niet lukken een oplossing te vinden.

Ik ben uiteraard blij met de studies die de minister heeft aangekondigd. Hij wil bepaalde elementen samenvoegen. We kijken absoluut uit naar de resultaten. Een aantal sleutels zijn nog in handen van de federale overheid. Ik ben van mening dat dit feit er ons niet van mag weerhouden binnen de domeinen waarvoor we zelf bevoegd zijn te doen wat we kunnen doen. Wat het onderwijs betreft, hebben we de sleutel zelf in handen. De federale overheid is echter nog verantwoordelijk voor de sancties van de RVA, voor het migratiebeleid en voor de beperking van de werkloosheidsvergoedingen in de tijd.

We moeten naar een kordatere aanpak van een aantal maatschappelijke problemen durven te streven. We moeten die problemen duidelijk durven te benoemen. Ik hoop dat dit punt tijdens de onderhandelingen in de loop van de komende weken en maanden nog verder aan bod zal komen. Dit mag er ons echter niet van weerhouden te doen wat al binnen de Vlaamse verantwoordelijkheden hoort.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Ik zou mevrouw De Knop willen vragen het verslag van de vergadering van de commissie Onderwijs van 26 april 2011 eens na te lezen. Wat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel betreft, heeft minister Smet toen duidelijk verklaard dat over de capaciteitsuitbreiding overleg is gepleegd. Indien initiatieven op tafel worden gelegd, is hij bereid in financiering te voorzien. Het probleem zit bij de coördinatie met het Franstalig onderwijs. De coördinatiefunctie is aan de gewesten toegewezen. Tenzij sinds 26 april 2011 iets zou zijn veranderd, is hierover nog geen overleg georganiseerd.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Zoals ik daarnet al heb gesuggereerd, zou de minister eens contact met de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering moeten opnemen. We dreigen immers in een patsituatie terecht te komen. De zwartepiet wordt heen en weer geschoven en het resultaat is dat er niets gebeurt. We zitten niet langer in de fase tijdens dewelke we het ons kunnen permitteren de verantwoordelijkheid bij anderen te leggen. We staan aan de rand van, om het vriendelijk uit te drukken, een groot sociaal probleem.

Indien de minister twintig jaar geleden contact zou hebben gezocht met de toenmalige Brusselse Hoofdstedelijke Regering, zou het gesprek allicht over heikele communautaire standpunten zijn gegaan. De Brusselaars zouden toen niet veel begrip hebben getoond. Nu gaat het over andere onderwerpen. Ik weet dat er in Brussel politici zijn die zich van deze problematiek bewust worden. De minister zou zijn staatsmanschap kunnen tonen door als eerste een demarche te doen.

Ik ben aangenaam verrast door de verklaringen van Hans Bonte uit Vilvoorde. Ik vind het belangrijk dat een politicus, wars van elke ideologie, durft te zeggen waarover het gaat en als eerste een stad durft te benoemen. De heer Bonte had even goed kunnen verklaren dat het zijn verantwoordelijkheid niet is en dergelijke. Als voorzitter van het OCMW heeft hij elke dag met deze problematiek te maken. Hij is er zo van doordrongen dat hij aan de alarmbel trekt. In Le Soir stelt hij zaken die absoluut niet politiek correct zijn. Iedereen moet die sterke uitspraken maar eens nalezen. Ik vind dat zijn woorden van politieke moed getuigen. Misschien moet de minister dat ook maar eens doen. Het is eigenlijk zelfs een beetje zijn plicht.

Ik weet dat het een beetje mijn obsessie is, maar ik ben ervan overtuigd dat er iets staat te gebeuren. Achteraf zullen we zeggen dat we het hebben zien aankomen. Dan is het natuurlijk al te laat. We mogen nu geen partijpolitieke spelletjes blijven spelen. De Vlaamse Regering moet verklaren dat ze zich van de moeilijke situatie in Brussel bewust is. Het zou natuurlijk niet erg diplomatisch zijn te verklaren dat het allemaal hun fout is en vervolgens te vragen wat ze eraan gaan doen. De minister kan beter blijk geven van enige mate van diplomatie. Hij moet vooral staatsmanschap tonen. Hij moet aantonen dat het ons ernst is en dat we ons bewust zijn van de zeer gespannen sociale toestand die binnen enkele jaren in de Rand rond Brussel dreigt te heersen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik wil me kort bij de heer Van Der Taelen aansluiten. Brussel is geen vreemd lichaam. Het is onze eigen hoofdstad. We hebben die stad bewust, vol van ambitie en van visie, zelf gekozen. Indien we merken dat Brussel het moeilijk heeft, lijkt het me nuttig dat de Vlaamse Regering naar Brussel kijkt en een helpende hand uitsteekt.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Ik ben het niet helemaal eens met de laatste drie sprekers. We delen uiteraard de bezorgdheid. We moeten daar niet blind voor zijn. Wie de bui ziet hangen, moet niet doen alsof ze er niet is. We moeten ons daartegen wapenen.

Ik zou echter graag eens horen welke maatregelen de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op dit moment neemt. Laten we daarmee beginnen. De overstroom zal niet in de Vlaamse Rand

starten. Dat zal in Brussel zelf beginnen. Het interesseert ons dan ook welke maatregelen daar worden genomen.

Er moet uiteraard overleg worden gepleegd. Dit betekent echter niet dat we de bal moeten teruggooien en als Vlaamse overheid het initiatief moeten nemen omdat de Brusselse overheid er niet uit geraakt. Dat lijkt ons een stap te ver.

Het onderwijs is vandaag al een paar keer aangehaald. Dat punt is vorige week, tijdens de bespreking van het decreet betreffende het inschrijvingsrecht, ook aan bod gekomen. Een en ander wordt nog vaak samen op een hoopje gegooid. Als het mensen betreft die vanuit Brussel naar een school in de Rand gaan, kunnen we maatregelen nemen. Als het mensen betreft die zich vanuit welke regio dan ook in Vlaanderen komen vestigen, kunnen we in feite geen maatregelen nemen. Die mensen kunnen zich, bij wijze van spreken, 200 meter voorbij de gewestgrens in Vlaanderen vestigen. Op dat ogenblik is er slechts één keuzemogelijkheid, namelijk het Nederlandstalig onderwijs. We kunnen daar geen voorrangsregel voor invoeren. Enkel in verband met de omkadering kunnen we iets doen. Dat wordt vaak op een hoopje geveegd.

Er wordt al te gemakkelijk verklaard dat alle anderstalige instroom in ons Nederlandstalig onderwijs in de Rand uit Brussel afkomstig is. Uit bepaalde cijfers blijkt duidelijk dat dit niet het geval is. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

De toestroom uit Brussel zal toenemen. De toestroom komt echter niet uitsluitend uit die richting. Er zijn trouwens al maatregelen genomen. Zo is het criterium ‘thuistaal niet Nederlands’ geschrapt. Dat is een duidelijke stap die we hebben gezet. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Dit criterium is uit de voorrangsregeling gehaald. Ik heb die discussie tijdens de plenaire vergadering bewust niet willen aanwakkeren. Mevrouw De Knop moet maar eens nakijken hoe we dit probleem net hebben opgelost. Hierover bestaan immers grote misverstanden.

Het is duidelijk dat we hiermee niet alle problemen kunnen oplossen. Dat hebben we trouwens zelf ook toegegeven. Het is gewoon een stap in de goede richting. Ik verwijs in dit verband trouwens ook naar de Brussel-akkoorden die een paar maanden geleden zijn gesloten. In die zogenaamd historische akkoorden wordt eigenlijk niets ten gronde gedaan aan de problematiek die mevrouw De Knop hier heeft aangekaart. Het gaat, om het lapidair uit te drukken, over vuilnisbakken en over parkeermeters. Hoe de toekomstige fundamentele problemen in dit gewest zullen worden aangepakt, staat er echter niet in. Ik denk dat we eerst die vraag eens moeten stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■